

Stanovisko SEVS k očkovaníu proti chrípke, COVID-19 a invazívnym pneumokokovým nákazám pred a počas chrípkovej sezóny 2021/22

Chrípka a COVID-19 sú akútne infekčné ochorenia, ktoré vážne ohrozujú zdravie verejnosti. Ich význam spočíva nielen v ich závažných zdravotných, ale aj ekonomických a sociálnych následkoch. Predstavujú významné riziko najmä pre osoby, u ktorých hrozí ťažký priebeh ochorenia či dokonca smrť¹. Obom ochoreniam je možné predchádzať očkovaním.

Chrípka aj COVID-19 nesú riziko nebezpečných komplikácií^{2,3}. Obe ochorenia postihujú okrem dýchacích ciest ďalšie orgány a tkanivá. COVID-19 a chrípka môžu zapríčiniť: pneumóniu, syndróm akútnej respiračnej tiesne (ARDS), sepsu, myokarditídu, multiorgánové zlyhanie, exacerbáciu chronických ochorení (srdca, pľúc, imunitného systému alebo cukrovky) a sekundárne bakteriálne infekcie. Okrem toho, COVID-19 môže spôsobiť aj komplikácie, ktoré sa po chrípke nepozorujú, napr. multisystémový zápalový syndróm ako aj embolické a trombotické komplikácie⁴.

V záujme ochrany zdravia a zachovanie chodu spoločnosti a ekonomiky je dôležité naplánovať a vykonať očkovaníe proti obom chorobám čo najefektívnejšie a zabrániť súčasnému alebo aj postupnému nakazeníu oboma vírusmi. Očkovaníe proti chrípke nechráni proti nákaze vírusom SARS-CoV2 a naopak.

Najnovšie štúdie však naznačujú, že očkovaníe proti chrípke môže pomáhať chrániť pred komplikáciami ochorenia COVID-19, a to aj u tých osôb, ktorí sú už zaočkované proti ochoreniu COVID-19^{5,6}.

Ak sa ako prvá podá vakcína proti chrípke, očkovacia látka proti COVID-19 sa podá optimálne po 14 dňoch, z dôvodu lepšieho rozlíšenia prípadných nežiaducich účinkov. Ak sa ako prvá podá vakcína proti COVID-19, odporúča sa dodržať 14 dňový interval po ukončení celej očkovacej schémy, v prípade dvojdávkovej schémy až po aplikácii 2. dávky vakcíny proti COVID-19.

V prípade, že osoba nebola ešte zaočkovaná proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam (IPO), súbežne s chrípkovou vakcínou sa podá aj vakcína proti IPO, každá do iného ramena. Osobám, ktoré v minulosti dostali 13 valetnú konjugovanú vakcínu proti pneumokokom sa odporúča podať 23 valentnú polysacharidovú s minimálnym odstupom 1 rok. Rozšíri sa tak ochrana pred viacerými sérotypmi pneumokokov.

V prípade, že je očkovaná osoba vo vysokom riziku nákazy a ťažkého priebehu ochorenia Covid-19, alebo chrípky, môžu sa obe vakcíny (proti chrípke a proti COVID-19) podať s akýmkoľvek odstupom, alebo súbežne^{7,8,9,10,11}, každá do iného ramena. Súbežné očkovaníe proti chrípke a Covid-19 sa odporúča aj v prípade rizika, že očkovaná osoba na ďalšie očkovaníe nepríde.

Vakcínu proti chrípke sa odporúča podať každoročne od 1. októbra, ideálne v období október – december. Epidémia chrípky zvyčajne prebieha koncom januára a počas februára. Vakcínu proti pneumokokom je možné podať v priebehu celého roka.

Očkujú sa zdravé osoby, ktoré nemajú klinické príznaky ochorenia a neboli v kontakte s osobou pozitívne testovanou na vírus SARS-CoV2¹.

Je dôležité nepodceňovať potrebu očkovaníu proti chrípke počas nastávajúcej chrípkovej sezóny, keďže v uplynulej nedošlo k aktivácii chrípkových vírusov, čo môže mať za následok pokles imunity proti tomuto ochoreniu. Pri postupnom návrate do bežného života aj vďaka zaočkovanosti proti ochoreniu COVID-19 určitej časti populácie sa dá očakávať opätovný nárast výskytu respiračných ochorení, vrátane chrípky¹³.

Referencie:

1. Bandar A. Influenza co-infection associated with severity and mortality in COVID-19 patients; <https://virologyj.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12985-021-01594-0>
2. CDC Flu symptoms & Complications <https://www.cdc.gov/flu/symptoms/symptoms.htm>
3. COVID-19 vs. the Flu, <https://www.hopkinsmedicine.org/health/conditions-and-diseases/coronavirus/coronavirus-disease-2019-vs-the-flu>
4. MIS-C-Multisystem Inflammatory Syndrome <https://www.cdc.gov/mis/index.html>
5. Taghioff S.M Examining the potential benefits of the influenza vaccine against SARS-CoV-2: A retrospective cohort analysis of 74,754 patients; <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34343191/>
6. Conlon A. Impact of the influenza vaccine on COVID-19 infection rates and severity; [https://www.ajicjournal.org/article/S0196-6553\(21\)00089-4/fulltext](https://www.ajicjournal.org/article/S0196-6553(21)00089-4/fulltext)
7. The U.S. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Interim Clinical Considerations for Use of COVID-19 Vaccines Currently Authorized in the United States (updated 16 July). 2021; <https://www.cdc.gov/vaccines/covid-19/clinical-considerations/covid-19-vaccines-us.html>
8. Federal Ministry of Health (Austria). COVID-19-Impfungen: Anwendungsempfehlungen des Nationalen Impfgremiums. 2021; [https://www.sozialministerium.at/dam/jcr:ec9ef4f5-f556-42f4-a19e-1aca05c58a8b/COVID-19-Impfungen%20Anwendungsempfehlung%20des%20Nationalen%20Impfgremiums_Version_4.0_\(Stand%2031.05.2021\).pdf](https://www.sozialministerium.at/dam/jcr:ec9ef4f5-f556-42f4-a19e-1aca05c58a8b/COVID-19-Impfungen%20Anwendungsempfehlung%20des%20Nationalen%20Impfgremiums_Version_4.0_(Stand%2031.05.2021).pdf). Accessed 19/09/2021.
9. Statens Serum Institut. Spørgsmål og svar om covid-19-vaccination. 2021; <https://covid19.ssi.dk/vaccination/sporgsmaal-og-svar>. Accessed 19/09/2021.
10. Finnish Institute for Health and Welfare. New recommendations for coronavirus vaccinations – pregnant women may take a coronavirus vaccine if they wish. 2021; <https://thl.fi/en/web/thlfi-en/-/new-recommendations-for-coronavirus-vaccinations-pregnant-women-may-take-a-coronavirus-vaccine-if-they-wish>. Accessed 19/09/2021.
11. První aktualizace doporučení České vakcinologické společnosti ČLS JEP (ČVS) k očkování proti onemocnění covid-19; <https://www.vakcinace.eu/doporuzeni-a-stanoviska>. Accessed 19/09/2021.
12. Interim Clinical Considerations for Use of COVID-19 Vaccines Currently Authorized in the United States <https://www.cdc.gov/vaccines/covid-19/clinical-considerations/covid-19-vaccines-us.html>
13. Zprávy centra epidemiologie a mikrobiologie 3, ročník 30; <http://www.szu.cz/publikace/zpravy-epidemiologie-a-mikrobiologie/rocnik-30-rok-2021>